

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO. Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 18. septembra 1942-XX

Cena posamezni številki 0*60

Pravila družbe »Emona« potrjena

Vis. komisariat je izdal dovolilo za poslovanje družbe »Emona« v Ljubljani. Glavni predmet poslovanja družbe je prevzemanje mestnih, kmečkih in gozdnih nepremičnin in sorodnih podjetij, ki so lastnina nemških državljanov in nemških tujerodcev, ki se izsele iz Ljubljanske pokrajine. Družba lahko tudi kupuje in prodaja nepremičnine in prevzema premična kmetijska, rudniška, industrijska in trgovska podjetja, ki so v zvezi z glavnim predmetom družbinega poslovanja. Družba je ustanovljena na čas do 31. decembra 1961. Družbina glavnica znaša 30 milijonov lir in je razdeljena na 30.000 delnic po 1000 lir. Delnice se glasio na ime.

Organizacija preskrbe na Madžarskem

Madžarska vlada je odredila, da se vsa dežela razdeli na 51 preskrbovalnih okrajev. Imenovani so bili tudi predstavniki teh okrajev, ki so dobili za svoje delovanje vsa potrebna navodila in pooblastila. Razdelitev dežele na preskrbovalne okraje je bila izvedena zaradi razbremenitve centralnega preskrbovalnega urada v smislu decentralizacije in tudi zaradi tega, da bodo v večji meri upoštevana krajevna razmere. Funkcionarji okrajnih preskrbovalnih uradov ne bodo poslani iz centrale, temveč izbrani iz vrst domačinov.

Racioniranje koruze v Romuniji

Trgovina s korozi je bila v Romuniji doslej prosta, z novim odlokom vlade pa je bila koroza zdaj blokirana in so vse zaloge na razpolago državnega podjetništva za preskrbo. Pridelovalci in trgovci morajo v petih dneh naznaniti svoje zaloge koruze preskrbovalnim uradom.

Proizvodnja tobaka

Preskrba s tobakom je v vojni dobi za vse države težak problem. Pred prvo svetovno vojno je znašala potrošnja surovega tobaka v Evropi brez Anglije okrog 430.000 ton. K temu so prispevale čezmorske dežele okrog 120.000 ton, lastni evropski pridelek pa je znašal nad 300.000 ton. Te količine so evropski celini na razpolago iz lastnega pridelka.

Svetovno proizvodnjo tobaka v milijonih kg je »Süost-Echo« razporedil takole: Kitajska in Rusija 750, USA 624, Brit. Indija 495, Brazilija 90, Japonska 82, Turčija 72, Afrika 65, Niz. Indija 55, Bolgarija 50, Grčija 45, Italija 43, Burma 43, Filipini 36, Nemčija 33, Francija 33, Koreja 31, Mehika 21, Kuba 20, Kanada 20, Argentina 18.5, Madžarska 16.5, Iran 15.8, Hrvatska in Srbija 15.5, Romunija 14, Indokina 13, Dominikanska republika 8.5, Paragvaj 7.5, Portorika 5, Oceanija 2.5.

Evropski tobačni pridelek (tisoč metrskih stotov) je bil lani naslednji: Bolgarija 800, Turčija 600, Nemčija 425, Italija 420, Francija 360, Madžarska 250, Grčija 250 in Hrvatska 100.

V splošnem se lahko reče, da se potrošnja tobaka v Evropi od leta do leta zvišuje in da se izostanek čezmorskih dobav občuti le pri to-

Naredba o odpiranju in zapiranju obratov

Nova naredba je že stopila v veljavo

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo:

Clen 1. — Čas za odpiranje in zapiranje trgovin, obrtnih in industrijskih obratovalnic in potovalnih pisarn v Ljubljanski pokrajini se odreja po predpisih naslednjih členov.

Clen 2.

I. Delavniki

A. Prodajalnice:

1. trgovine oblačilne stroke, pohištva, papirnice, knjigarne in z mešanim blagom: od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 18.30,
2. trgovine z živili in prodajalnice premoga in drv: od 8. do 12. in od 15.30 do 18.30 ure v zimskih mesecih; od 16. do 19. ure v poletnih mesecih,
3. trgovine s sadjem in zelenjavo: od 6.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure,
4. prodajalnice kruha in mlekarne: od 6.30 do 20. ure,
5. prodajalnice peciva, slaščic in piškotov: od 8. do 20. ure,
6. mesnice: od 6.30 do 11. ure,
7. prodajalnice rastlin in cvetja: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 20. ure.

Za obhodno prodajo blaga in predmetov, spadajočih v zgoraj našteje obrate, se mora upoštevati urnik, ki velja za ustrezne obrate.

B. Industrijske in obrtne obratovalnice, prodajalnice monopolnih predmetov, prodajalnice časnikov, klavnice:

1. brivske, lasuljarske, manikerske in kozmetične obratovalnice: od 7.30 do 12.30 in od 14.30 do 18.30 ure v zimskih mesecih; od 7.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30 v poletnih mesecih,
2. obratovalnice za pranje in likanje: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 18. ure v zimskih mesecih; od 8.30 do 12.30 in od 16. do 19. ure v poletnih mesecih,
3. pekarnice in slaščičarske delavnice: od 7. do 15. ure,
4. prodajalnice monopol. predmetov in prodajalnice časopisov: od 7. do 20. ure.

Urniki za javne in zasebne klavnice določijo občine po zaslišanju pristojnih sindikalnih organizacij.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki se morajo zapirati brivske, lasuljarske, manikerske in kozmetične obratovalnice pol ure kasneje.

Pripravljalna dela, kakor: kurjenje peči, pristavljanje kvasa in mešanje testa, se smejo pričeti ob 4. uri in se sme v ta namen zaposliti le nujno potrebno osebje.

O številu potrebnega osebja odloča v spornih primerih krajevno pristojno občeupravno oblastvo

baku za cigare. Zvišuje se tudi pridelek tobaka v raznih evropskih deželah. Pri tem sta na prvem mestu Rusija in Nemčija. V Rusiji so se tobačni nasadi razširili od 61.500 ha l. 1913, na 166.000 ha l. 1935. in na 196.200 ha l. 1939.

prve stopnje po zaslišanju Pokrajinske korporacijske sveta in Pokrajinske delavske zveze.

C. Pisarne:

Potovalne pisarne, ki prodajajo tudi železniške vozovnice: od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19. ure.

Clen 3.

II. Praznični dnevi

Ob nedeljah in drugih dnevih, ki so praznični dnevi po naredbi z dne 19. septembra 1941-XIX št. 105, morajo biti vse prodajalnice, industrijske in obrtne obratovalnice pod A. in B. in pisarne iz C. člena 2. zaprte, razen kolikor je v naslednjem členu drugače odrejeno.

Clen 4. — Ob dnevih iz člena 3., izvzemši božič,

a) morajo biti odprti za občinstvo:

1. mesnice od 7. do 10. ure,
2. prodajalnice kruha, mleka, sadja in zelenjave od 7. do 12. ure,
3. brivske, lasuljarske, manikerske in kozmetične obratovalnice v vsej pokrajini, izvzemši mesto Ljubljano, od 7. do 12. ure,
4. fotografski ateljeji z istim urnikom kakor ob delavnikih,
5. prodajalnice monopol. predmetov, vrsteče se po redu, določenem od krajevno pristojnega občeupravnega oblastva, z istim urnikom kakor ob delavnikih,
6. prodajalnice časopisov z istim urnikom kakor ob delavnikih,
7. pogrebna podjetja z istim urnikom kakor ob delavnikih,
8. vobče vse obratovalnice na nedeljo pred božičem ali po božiču z istim dopoldanskim urnikom kakor ob delavnikih,
9. prevoznika podjetja, če pride nedelja na običajni dan selitve, za ves dan;

b) smejo biti odprte za občinstvo:

1. prodajalnice cvetja in slaščic vobče od 8. do 12. ure,
2. prodajne lope in stojnice pri cerkvah za prodajo podob in drugih nabožnih predmetov, knjig, igrač in slaščic ob cerkvenih slavnostih, z istim urnikom kakor ob delavnikih.

Obratovalnice pod a) št. 1. morajo biti zaprte vse petke in obratovalnice pod a) št. 3. vse ponedeljke kot nadomestne dni za počitek. Če pa je torek praznik, se za brivske obratovalnice preloži dan počitka na četrtek.

Clen 5.

Izjemne določbe

Na letne in mesečne sejsmske dni morajo biti obratovalnice iz čl. 2. pod A. in B. v vsej pokrajini (izvzemši mest Ljubljano in Novo mesto) odprte nepretrgoma in brez opoldanskega presledka.

V zdraviliščih in kopališčih ter letoviščih, ki so uradno proglašena za take, določi urnik krajevno pristojno občeupravno oblastvo prve stopnje na zahtevo prizadetih strokovnih organizacij.

Clen 6. — Pekarnam je prepovedano peči kruh ob nedeljah, izvzemši:

1. zadnjo nedeljo pred božičnim dnevom,

2. bolniškim, zdraviliškim in sanatorijskim pekarnam, toda samo za potrebe teh zavodov in naprav.

Clen 7. — Za prodajanje na javnih trgih določijo urnik pristojna občinska oblastva.

Clen 8.

Splošne določbe

Določbe te naredbe se nanašajo na vse prodajalnice (§ 19. zakona o obrtih) in rokodelske in obrtne obratovalnice (§§ 3/2 in 23. zakona o obrtih) na ozemlju Ljubljanske pokrajine, ne glede na to, ali pripadajo zasebnikom ali javnim ustanovam in ali je v njih zaposleno pomožno osebje.

Clen 9. — Ta naredba se ne uporablja za:

1. lekarnice,
2. podjetja za prevažanje oseb z vozovi, avtomobili in drugimi vozili,
3. javno postrežništvo, kakor: čistilce, nosače ter garaže,
4. obhodno prodajo časopisov in kadilnega pribora,
5. brivske in lasuljarske obratovalnice na železniških postajah kakor tudi ne za prodajo slaščic vobče na postajnih peronih,
6. prodajanje slaščic v kinematografih, koncertnih dvoranah, gledališčih, zabaviščih in tem podobnih lokalih,
7. industrijske obrate (§ 32. zakona o obrtih),
8. gostinske obratovalnice (hotel, restavracije, gostišča, gostilni-

ce, kavarne, penzije, ljudske kuhinje itd.) iz § 76. obrtnega zakona.

Clen 10. — Ob času, predpisanim za zapiranje obratovalnic, se morajo zapreti vsi dohodi v prostore, ki so določeni za promet s strankami.

Strankam, ki so ob času zapiranja v prodajalnih prostorih, se mora postreči, kar pa redoma ne sme trajati dalj ko četrt ure po času, določenem za zaprtje obratovalnice.

Clen 11. — Če je kaka obratovalnica upravičena prodajati predmete več vrst prodajnih obratovalnic, za katerih vsako velja različen čas odpiranja in zapiranja, se mora držati urnika tiste obratovalnice, za katero je določen najkrajši obratovalni čas.

Clen 12. — Za poletne mesece veljajo meseci april—september, za zimske pa oktober—marec.

Clen 13. — Glede delovnega časa pomožnega osebja in javnega veljajo posebne določbe zakona o zaščiti delavcev.

Clen 14.

Kazenske določbe

Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo v denarju od 50 do 3000 lir.

Clen 15. — Denarne kazni se stekajo v sklad za obrtno in trgovinsko šolstvo pri Visokem komisariatu.

Clen 16. — Razveljavljajo se naredba z dne 3. oktobra 1941-XIX, št. 116, in tej naredbi nasprotujoče ali z njo nezdržljive določbe.

Clen 17. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino. Ljubljana dne 12. sept. 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

Proizvodnja naravnih svile v Grčiji

Svilarstvo je v Grčiji močno razvito že več stoletij in je proizvodnja naravnih svile še zdaj zelo važna v grškem gospodarstvu, čeprav je Grčija zgubila Vzhodno Makedonijo in Zapadno Tracijo. Pred sedanjo vojno se je bavilo s svilarstvom okrog 50.000 grških družin. Proizvodnja svežih kokonov je znašala leta 1935. nad 2.7 milijona kg, do leta 1938. se je dvignila na blizu 3.5 milijona, l. 1939. pa se je znižala na 2.8 milijona kg. S pokrajinami, ki jih je dobila Bolgarija, odpade od te proizvodnje približno 32%. V zadnjih letih je Grčija kokone tudi izvažala. L. 1938. je bil izvoz 137.864 kg, naslednje leto 197.418 kg, l. 1940. pa 85.488 kg.

Proizvodnja surove svile se je povečala od 35.000 kg leta 1921. na 100.000 kg l. 1926., dalje od 200.000 kg l. 1931. na 310.000 kg l. 1934., potem pa je padala ter je prišla l. 1939. na 200.000 kg. Surovo svilo izvažajo v večjih količinah od l. 1923., ko je znašal izvoz 25.000 kg. L. 1928. je bil dosežen največji izvoz 90.000 kg, l. 1939. pa je znašal 34.820 kg. Največ grške surove svile je šlo v Egipt, Nizozemsko, Belgijo in Avstralijo. V Egiptu so bile dokaj let grške prodajalne surove svile in svilenih tkanin, ki pa jih je pozneje izpodrinila japonska kon-

kurenca.

V grški industriji svile so obrati treh kategorij: predilnice, tkalnice in mešani obrati s predilnicami in tkalnicami. Pred sedanjo vojno je obratovalo 33 predilnic, 8 tkalnic in 11 kombiniranih obratov. Poleg tega je v Grčiji še velik obrat (nad 2000 vreten) za predelovanje odpadkov naravnih svile, z letno proizvodnjo 60.000 do 80.000 kg prediva. V Atenah je tudi tovarna za umetno svilo, ki je dvignila svojo proizvodnjo od 22.500 kg prediva l. 1922. na 267.000 kg leta 1938.

Dobički angleških časopisnih podjetij

Rastoče gospodarske stiske Anglije dosedaj niso škodovala velikim dohodkom časopisnih magnatov. Stirje vodilni koncertni angleških listov so mogli svoje dohodke še povečati. Ti koncertni so: skupina lorda Rothermerea, skupina lorda Kemsleya (podeželski in nedeljski listi), založba »socialističnega« »Daily Herald« in Subday Pictorial Ltd. Založniki so dosegli večje dohodke, ker so zvišali ceno za inserate za 25 odstotkov, poleg tega pa so dosegli z znižanjem obsega listov velike prihranke v potrošnji papirja in drugega materiala.

Iz italijanskega gospodarstva

Za sodelovanje italijanskih trgovinskih zbornic v inozemstvu in italijanskih konzulatov bo dala smernice in navodila posebna komisija, ki jo je imenovalo zunanje ministrstvo. To sodelovanje bo posebno važno po vojni v meddržavnem gospodarskem prometu.

Sodelovanje italijanske in madžarske industrije bo poglabilo in razširilo posvetovanje predstavnikov madžarske zveze industrijev in italijanske industrijske konfederacije, ki bo v začetku oktobra v Rimu. Na tem sestanku bodo predvsem urejena in razdeljena področja prodaje ter dobave surovin in produkcijskih sredstev.

Prihodnji milanski velesjem bo od 12. do 27. aprila 1943. To bo 24. mednarodna prireditev tega velesjema.

Kmetijska proizvodnja v letu 1942./43. bo urejena po generalnem obdelovalnem načrtu, ki ga je kmetijsko ministrstvo že izdalo za 33 najvažnejših kmetijskih pridelkov. Obdelovalna kvota je določena za vsako pokrajino. Prefekti bodo z organizacijami kmetovalcev (Enti Economici) skrbeli, da se bo ves načrt v pokrajinah izvedel. Novi obdelovalni načrt je del načrta za povzdigo vsega italijanskega gospodarstva, ki ga je Duce že spomladi l. 1936. objavil kot pogoj za izvedbo avtarkije.

Zaradi pogajanj o razširjenju blagovnega prometa med Italijo in Bolgarijo pride te dni v Rim bolgarska delegacija. V začetku oktobra pa bo prispel v Rim bolgarski trgovinski minister, ki bo vrnil obisk ministru Riccardiju.

Italijanski paviljon na razstavi v Hsingkingu, ki so jo Japonci priredili v proslavo desetletnice Mandžurije, obsega 200 kvadratnih metrov ter ima štiri oddelke, med katerimi je industrijski največji. Razstava, pri kateri sodeluje tudi Nemčija, je dosegla izreden uspeh, ker ima dnevno nad 20.000 obiskovalcev.

Oblačilne nakaznice bodo dne 31. oktobra v veljavi že leto dni. Po statistiki nacionalne tekstilne ustanove jih je bilo razdeljenih 40.230.000 za 6,6 milijarde točk, kar ustreza količini 183.600 ton tekstilij. Če odštejemo od tega 1360 milijonov točk za obutev, ostane za oblačilne predmete 145.600 ton ali 6,5 kg letno za vsakega prebivalca.

V mlinski industriji deluje po statistiki iz leta 1937. v vsej Italiji 22891 mlinov in 823 luščilnic za riž. Ker je mnogo malih obratov, ki ne morejo izvajati predpisov o mletju, bo izvedena v mlinski industriji dalekosežna koncentracija. Mali, zastareli obrati bodo zaprti, ostali pa razširjeni in modernizirani. Koncentracija predelave bo tako omogočila velike prihranke pri žitu.

Številne prodajalne grozdja je v Rimu uredila občinska uprava, da bodo najširši sloji prebivalstva dobili sveže grozdje po nizki ceni. Prodajalne vodijo občinski uslužbenci in vsak dan se proda na stotine stotov najboljšega grozdja iz raznih pokrajin.

Zunanja trgovina Švice

Švica spada med države z najbolj intenzivno zunanjo trgovino. Delež zunanje trgovine je v Švici na glavo prebivalca trikrat večji kot v Nemčiji. Delež Švice v svetovni trgovini je z 1,35 odstotka sedemkrat večji kakor bi moral biti z ozirom na povprečno število njenega prebivalstva. Kljub svoji nevtralnosti pa ima Švica velike težave, da vzdrži svojo blagovno izmenjavo z inozemstvom, ker ovirajo trgovino pomorska kontrola ter dobavne težkoče. Zelo ovira švicarski izvoz tudi pomanjkanje surovin. Vendar pa se je Švici posrečilo, da je najvažnejše dobave mogla izvrševati. Samo številčno se je celo zunanja trgovina Švice po letu 1939. znatno dvignila. Povprečno je Švica mesečno uvozila v l. 1939. blaga za 157,4 milijona frankov, izvozila pa za 108,1 milijona, v preteklem letu pa je uvozila za 178,2 oz. 146,7 milijona šv. frankov. Po količini pa je zunanja trgovina znatno nazadovala ter je padel uvoz od 721.590 ton v letu 1939. na 390.400 ton v l. 1942., iz-

carski zunanji trgovini 60 do 70%. V vojni se podatki o zunanji trgovini ne objavljajo več, vendar pa je bilo uradno nekoč objavljeno, da je delež kontinentalne Evrope + švicarski trgovini narasel na 90%, delež čezmorske trgovine pa padel na 10%. Čezmorska trgovina je zaradi vojne nazadovala po vrednosti za trikratno, po količini pa za petkratno.

Posebne važnosti za švicarsko zunanjo trgovino je letos 20. julija sklenjena trgovinska pogodba z Nemčijo, s katero se je uredil trgovinski promet tudi z deželami, ki so zasedene od Nemčije. Švicarska trgovina se je na podlagi te pogodbe znatno dvignila. Tako je po švedskih podatkih narasel švicarski izvoz od l. 1936. dalje v Švedsko skoraj za sedemkratno, švicarski uvoz iz Švedske pa za trikratno. Pri pogajanjih z drugimi državami imajo švicarski delegati največjo težavo, da se bore proti načelu kvalitativne enakosti. Švica namreč uvaža surovine, kakor premog, tekstilno prejo, kovi-

Privatna dvorazredna trgovska šola

Zbornice za TI (Pokrajinskega korporacijskega sveta)

v Trgovskem domu, Gregorčičeva 27
vpisuje vsako dopoldne za novo šolsko leto

Redni pouk se prične 1. oktobra

voz pa od 41.580 ton na 31.720 ton.

Te številke dokazujejo, da ni mogla Švica za svoje izvozne izdelke v enaki meri zvišati cene, kakor so se zvišale cene za uvoženo blago. Vzroki te velike podražitve uvoznega blaga so povečanje transportnega rizika ter mnogo bolj komplicirana transportna pota. Zadostuje, če omenimo nihajoči avtomobilni promet med Lisabono in Ženevo. Zelo so se povečale tudi ležiščne pristojbine, ker se blago dostikrat ne more pravočasno poslati. Končno pa tudi izvozniki izkoriščajo sedanjo vojno konjunkturo.

Švica sicer še vedno polaga važnost na čezmorski promet, vendar pa se njena trgovina vedno bolj orientira na promet v Evropi. V letu 1939. je odpadlo od vsega švicarskega zunajega prometa:

na	uvoza	izvoza
	v odstotkih	
Veliko Nemčijo	26,8	17,3
zapadno Evropo	26,5	20,9
Italijo	7,2	6,2
severno Evropo	3,2	8,9
jugovzhodno in		
vzhodno Evropo	5,7	5,3
Veliko Britanijo	5,9	12,8
Afriko	3,1	2,7
Azijo	4,6	6,7
Ameriko	16,1	17,9
Avstralijo	0,5	1,5

Ze pred vojno je torej znašal delež kontinentalne Evrope v švi-

ne, žito, olje, sladkor itd., izvažal pa visoko kvalitetne izdelke kakor ure, kemikalije, čipke, posebne stroje. Švica ni, kakor se dostikrat misli, svetovni dobavitelj čokolade in sirov, saj je vrednost iz Švice izvožene čokolade znašala v letu 1939. samo 1,3 milijona frankov, izvoženega sira pa 49,1 milijona frankov proti 906,3 milijona frankov drugih izdelkov. Švicarski izvozni izdelki so danes v veliki meri luksuzni predmeti, za katere je v sedanjem času manj zanimanja.

Nadaljnja težkoča za Švico je v vezanem plačilnem prometu, kajti prost plačilni promet ima danes Švica samo še s Portugalsko in Švedsko. Vedno teže je za švicarske delegate spraviti tudi svoje zasebne finančne upnike v klirinške pogodbe. Švica pa je kot znano eden največjih svetovnih upnikov. Mnogo pa pomagata Švici velika konsumna moč njenega prebivalstva in velika prilagodljivost švicarske industrije.

Pri daljšem trajanju vojne in tudi v prvih povojnih letih pa bo švicarski izvoz konsumnih predmetov močno narasel, ker je danes Švica skoraj edina dežela, ki še neomejeno proizvaja konsumne predmete. Švica postaja tako vedno bolj zadnji izdelovalec konsumnih predmetov, za katere bo zlasti po vojni močno povpraševanje.

Madžarska tekstilna industrija

Ze v trianonski Madžarski se je tekstilna industrija tako močno razvijala, da so postali na njo pozorni tudi tuji podjetniki in kapitalisti. Z investicijami tujega kapitala so se tekstilni obrati celo preveč razširili in so domači strokovnjaki opozarjali, da razvoj tekstilne industrije ni zdrav, ker je treba uvažati stroje in surovine. V predvojnih letih je bilo na razpolago dovolj surovin iz čezmorskih dežel, ko je bil ta uvoz z vojno preprečen pa se znašla madžarska tekstilna industrija v veliki zadregi in stiski. V polni meri so se obistinila svarila predvidnih strokovnjakov.

Brez italijanske in nemške po-

moči bi bila prišla madžarska tekstilna industrija v hudo krizo. Italija in Nemčija sta dali na razpolago umetna vlakna v nadomestilo za naravna, ki jih ni bilo več mogoče uvažati, Nemčija je dala tudi vse potrebne stroje. Ta pomoč je bila tako učinkovita, da je tudi takrat, ko so bili tekstilni obrati po večini skrženi zaradi svoje preureditve za predelovanje novih surovin, ostalo pri delu in zaslužku 70.000 do 80.000 delovnih moči.

Ko je bila preureditev na predelovanje umetnih vlaken pravočasno izvedena, je stopila madžarska tekstilna industrija v novo fazo svojega razvoja. Ta faza ni bila

samo potrebna in dobrodošla kot izhod iz zadrege, kajti Madžarska bo imela tudi po vojni velike koristi od predelovanja umetnih vlaken. Pod vodstvom državne tekstilne industrije se v vsakem pogledu dobro razvija in prva velika tovarna za umetna vlakna, ki jo zdaj gradijo, je porok, da so izkustva in pridobitve v vojni dobi trajne veljave in vrednosti.

Trgovinski register

Vpisi:

»Ferrum« Leon Stupica, Ljubljana. Obratni predmet: trgovina z železnino in poljedelskimi stroji. Lastnik: dipl. com. Leon Stupica, trgovec v Ljubljani.

Spremembe in dodatki:

»Ekonom«, trgovinska družba z o. z. v Ljubljani. Izbrise se poslovodja dr. Marušič Drago.

Silicium, družba z o. z. v Ljubljani. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Dolar Janko, upravitelj v Ljubljani.

Fr. Stupica, Ljubljana. Izbrise se družbenik Stupica Leon, zaradi cesar preneha javna trgovska družba. Edina lastnica firme je odslej Stupica Irma.

»Tejna«, družba z o. z. v Ljubljani. Vpiše se nadaljnji likvidator dr. Lunaček Aleksander, ravnatelj Stavbne družbe d. d. v Ljubljani. Za firmo podpisujeta po dva likvidatorja.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani. Izbrisejo se: član upravnega sveta Kožuh Vinko ter prokuristi dr. Valenčič Vlado, Dietz Kristijan in Kršul Bartol, vpiše pa se član upravnega sveta dr. Cesnik Ivo, advokat v Ljubljani.

Občni zbori

Zaključni občni zbor lesne trgovske in industrijske d. d. »Arbor« bo v petek 2. oktobra ob 11. v sejni dvorani Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Na dnevnem redu je med drugim: sklepanje o predlogih likvidacijskega odbora glede odobritve zaključne bilance, odpisa delniške glavnice ter prodaje nepremičnine v Kamniku. Delnice se morajo položiti pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo najkasneje šest dni pred občnim zborom.

Sukanec iz lubja murve

Zaradi pospeševanja svilogojstva je v Bolgariji murva pod državno zaščito in kontrolo, ki spada v delokrog državne izvozne direkcije. Ker se pri svilogojstvu uporablja samo listje murve, je neka nemška tekstilna družba že letos julija predlagala, naj bi se z njeno pomočjo v Bolgariji ustanovilo podjetje, ki bi iz lubja murve pridobivalo vlakna za izdelavo sukanca po patentu, ki ga je uveljavila nemška družba. Ta predlog je bil sprejet in zdaj je bolgarska lada odobrila pogodbo med nemško družbo in bolgarsko izvozno direkcijo o dobavah lubja murve za izdelavo sukanca ter o ustanovitvi tovarne. Novo podjetje bo deležno državne podpore, ker je važno za razvoj bolgarske tekstilne industrije.

Gospodarske vesti

Tvrška Steyer-Daimler-Puch, ki je imela svoje glavno zastopstvo za bivšo Jugoslavijo v Ljubljani, je sedaj prenesla svoje glavno zastopstvo na podružnico v Zagrebu.

Hrvatski gospodarski minister dr. Toth je prišel v Bratislavo, kjer bo vodil trgovinska pogajanja s slovaško vlado zaradi povečanja zunanje trgovine med Hrvatsko in Slovaško.

Hrvatska državna tiskarna se je vpisala v trgovinski register zagrebškega sodišča. Istočasno je bila registrirana podružnica Hrvatske državne tiskarne v Sarajevu.

Vojno-obrambni davek se je v Srbiji zvišal na 25 do 45% osnovnega davka pridobnine, družbenega davka in rentnega davka ter za 5 do 25% zgradarine.

Zakon o najemu, s katerim so se določale najvišje dopustne najemnine za mala stanovanja v Beogradu, je z 31. avgustom izgubil veljavnost.

Posebni prispevki v sklad za izvajanje načrtne kmetijske proizvodnje se morajo plačevati v Srbiji po naredbi predsednika vlade. Prispevki niso visoki ter jih plačujejo proizvajalci in konsumenti.

Na Slovaškem je bila urejena potrošnja krompirja. Za čas od 1. septembra 1942. do 31. marca 1943. dobi vsak prebivalec po 100 kg krompirja.

Med Špansko in Dansko je bila sklenjena trgovinska pogodba, po kateri bo uvozila Danska iz Španije za 3 in pol milijona kron vina in svinca, Španiji pa bo dobavila motorje, hladilnike in razne stroje.

Med Norveško in Nizozemsko je bila sklenjena trgovinska pogodba. Norveška bo dobavljala Nizozemski ribje proizvode, ribje olje, rude, les in kemične proizvode, Nizozemska pa Norveški vrtno proizvode, tkanine iz umetnega vlakna, živila, kemične izdelke in proizvode svoje radijske industrije.

Predsednik danske industrijske zveze je izjavil, da se je danski industriji posrečilo, da je kljub pomanjkanju nekaterih surovin mogla zaposliti svoje delavstvo.

Novo vrsto »čokolade« je začela izdelovati neka tvrška v Revalu iz ržene moke, graha, žita in praženega fižola. Tej zmesi dodaja tvrška še rastlinska olja, sladkor in razne esence. Baje ima nova čokolada iste hranilne snovi ko prejšnja in tudi enak okus.

Nova omejitev potrošnje papirja je bila uvedena v Angliji. Med drugim se mora zmanjšati format pismenskega papirja, pisem za trgovsko korespondenco, uradnih aktov. Zmanjšati se mora teža koledarjev in zmanjšati format jedilnih listov, razglasov, obvestil itd.

Ze v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo.

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Denarstvo

Podružnica Prve hrvatske štedionice v Beogradu je zvišala svojo glavnico od 2,5 na 25,3 milijona din.

Deželna banka za Bosno in Hercegovino je razglasila, da letos ne bo izplačala nobene dividende.

Obtok bankovcev se je v Angliji znova povečal za 1,4 milijona funtov ter je s tem narasel na 830 milijonov funtov.

Obtok bankovcev v Združenih državah Sev. Amerike je narasel že na 13,2 milijarde dolarjev. Tako velikega obtoka v USA dosedaj še ni bilo.

Da più di 25 anni - Ze več ko 25 let

i Rimedi Heumann vengono usati con mirabile successo e con soddisfazione dai consumatori. Fate anche Voi una prova e domandate il listino presso la

se sredstva Heumann uporabljajo s čudovitim uspehom in v zadovoljstvo odjemalcev. Poskusite enkrat tudi Vi in zahtevajte cenik pri

S. A. Heumann
MILANO, Via Stilicone 39

COTONIFICIO VALLETICINO

TVORNICA BOMBAŽA

Milano

Via Principe Umberto, 34